

doslej je v zvezi z družbo sv. Vincencija. Tudi to ne bode na robe! — Pri c. kr. pošti v Trstu imajo v novem času ženske uradnice, menimo, da le za poskušnjo. — Kdo da bode dež. glavbar za Istro, o tem še se ugiblje, pravi se celo, da bode brž poreški škof, dr. Flapp. Ni verjetno. — V hrv. Zagorji je umrl Ivan Kukuljevič na svojem posestvu. Mož je bil hrv. pesnik in je imel veliko veljavo pri Hrvatih. — Ogerska vlada išče novih 20 milj. na posodo. Bog zna, doklej še nas spravi madjarski liberalizem! — Maršal c. kr. vojske nadvojvoda Albrecht ogleduje si sedaj c. kr. vojaštvo po Erdelji. Ondi je sedaj več vojakov, kakor je bila poprej navada. Krivi so tega pač vedni nemiri na vzhodnih mejah proti Bolgariji.

Vunanje države. Sedaj gre glas, da je pogodba sv. Očeta v Rimu in Rusije gotova in da dobi Rusija k malu novih 7 katol. škofov. Daj Bog, da v resnici k malu! — Ital. vlada je razpustila izredentovsko društvo „Trento e Trieste“, ali nam se vsiljuje dvom, je-li ji to resnica. — Kralj Umberto se je odpeljal iz Rima v Apulije. — Na Francoskem so se izvršile volitve v generalne svete in te so nekam že znamenje za volitve v drž. zbor. Za Boulangerja pa se iz teh ne kaže, da bi bile one v jeseni dobre. Predsednik republike, Carnot, drži se še precej srečno na vrhu in generalu Boulangerju odklenkne brž k malu za vselej. — V Londonu so imeli te dni nemškega cesarja v gostje, bile so se seveda zato velike slavnosti. — V času, ko bode avstrijski cesar v Berlinu, bodo vsi nemški ministri, se ve, da še posebej knez Bismark v pričo in bodo tudi sicer slovesnosti velike. — Ruski car ima črnogorskega kneza Nikico in njegovo hčer Milico v gostji; slednja poroči se te dni z velikim knezom Petrom. — Princ Ferdinand Koburški, sedaj knez Bolgarski, je velel metroplita Klementa djati v zapor, ker ščuje le-ta ljudstvo zoper kneza. Da si je upal knez to, kaže, da nima veliko strahu pred ono stranko, ki dela v deželi za Rusijo. — Na Srbskem je sedaj neko pomirje, samo bolezen, griza razsaja pri vojakih. Mnogo jih je umrlo vsled nje. — Turska vlada hoče s silo zatreti nemir na Kreti. Ubogi kristjani! — V Egiptu so Angleži imeli zadnje dni srečo ter so potokli blizu do cela dervise t. j. vojsko mohomedancev zoper evropejce. „Prerok“ Vad-el-Njumi je mrtev, veliko dervisev pa ujetih. — V New-Yorku, v Ameriki, je prevrgla usnjarska tovarna ter ima nič manj, kakor 4 milj. dolgova. To je po ameriškanski! — Rmeni potok v Kitajskem je toliko narastel, da je prestopil bregove ter je veliko zemlje podsul, več ljudi pa odnesel v dalnje morje.

Za poduk in kratek čas.

Škofija in nadduhovnija Ptujška.

(Dalje.)

Za l. 1296. navaja dr. J. Hönisch¹⁾ kot župnika v Ptuij Henrika, ki je 15. aprila t. l. pečatil z Ortolfom, proštom Gospešvetskim, Konradom župnikom Mariborskim, Friderikom in Hertnidom Ptujskim in drugimi plemiči v Ptujski cerkvi listino Zofije Rogačke v prid Studeničkemu samostanu. A to je gotova pomota, kajti ova daritev vršila se je že dne 13. apr. 1249 in v dotični listini podpisani so kot priče: „Philippus venerabilis Salzburgensis Ecclesiae electus, in cuius praesentia haec acta acta sunt. Vricus Seccooviensis Episcopus, Ortolfus Solien-sis Praepositus, Chunradus Plebanus de Marchpurch, Hainricus Plebanus de Betowe, Fridericus Hertnidus fratres de Bettowe.“

Početkom štirinajstega veka župnikoval je v Ptuij

7. Ditrih, o katerem F. Raisp trdi, da je bil župnik Ptujski in ob enem višji dijakon Oglejskega patrijarha od l. 1302 do 1312. Naveden je kot priča v listini, pisani v Gradci dne 2. sept. l. 1305, s katero Ulrik, škof Sekovski javlja, da mu je Hartneid Wildonski dovolil v „Sachentalu“ blizu Ivnika zidati za se in svoje naslednike grad „Bischofseckh“. Podpisan je ondi: „Dietrich Ertzpriester der obern March, pfarrer zu Pettav.“²⁾

L. 1312. ukazal mu je Otobon, patrijarh Oglejski, naj z Gotfridom, opatom Žičkega samostana, poizve in potem patrijarhu poroča o krivoverskih Adamitih ali Valdencih, ki so se z Avstrijskega tudi na Štajersko pritepli in in zelo nesramo živeli.³⁾

L. 1315. je Ditrih dal v Ptuij postaviti za župnika primerno stanovanje in sicer ondi, kjer je v devetem veku stala krasna palača mejnega grofa Gundakerja, katero so pa divji Madjari razdjali.

Iz te dobe ohranil se je odlomek zanimive listine, v kateri so navedene meje in pravice Solnograške cerkve v Ptuij l. 1322. Vsled ove listine je mejna črta šla iz Ptujja proti Pesnici. od tam pa mimo sv. Lovrenca do Ščavnice, ki je v listini imenovana „Stienecz“ in „Fzienicz“. Potem je delala mejo Štavnica do Ogeskega, od koder je deželna meja kazala ob enem mejo Solnograške cerkve do Drave. „Inter quas praedictas metas est Polstrow (Središče) et Holrmus (Ormož), que omnia immediate ad ecclesias Salzburgensem pertinent.“

Pvavice našteva pa listina tako-le:

„... Dalje je videti, da deželski sodnik

¹⁾ „Tagespost“ 1863, št. 274.

²⁾ Deželni arhiv v Gradci.

³⁾ Dr. I. M. Stepischnegg, Seiz, 34.

ni dolžen in tudi ne sme drugih, nego spodaj zapisane reči po pravici soditi. Prvič mora in je dolžen soditi, karkoli se tiče smrtne kazni, naj bo kakoršnega koli imena: drugič krvave rane majhne in velike; tretjič o tatvini majhni in veliki; četrtič rop in nasilstvo; petič ako kdo drugega iz sovraštva premišljeno išče razbivši mu dveri ali vrata, kar se imenuje „haim-suechen“; šestič o takih zločinih in rečeh, o katerih gospod nad kakim svojim človekom na trojno opominjanje in zahtevanje ni razsodil zahtevajočemu, zavoljo tega namreč taka sodba pripada deželskemu sodišču.

Smešnica 32. Bobek: „Kakov razloček je med možem, ki ima hudo ženo, in med zvonikom?“

Zobek: „Nobeden; vsak nosi svoj — križ“.

Razne stvari.

(Govor) mil. knezoškofa v Celovci, dr. Jož. Kahna, o pogrebu našega pok. škofa dr. Jak. Maks. Stepischnegga dobi se v nemškem jeziku, iztis po 10 kr. v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. V slov. jeziku še ga ni doslej in v obče ne vemo, če pride kedaj na svetlo.

(Slov. pevsko društvo.) Pri slavnosti občnega zbora, ki se je vršila takrat v Celji, doživelo je slov. pevsko društvo nepričakovano veselje, kajti nad 170 pevcev in 60 pevk je bilo pri njej. Skupni obed je izostal, ker ni bilo dovolj prostora za vse goste. Petje in godba je bila izvrstna.

(Imenovanje.) Č. g. Martin Matek, doktor kanoničnega prava in doslej nemški pridigar v Celji, dobil je začasno profesuro bogoslovja v Mariboru.

(„Južno-štaj. hranilnica“) v Celji naznanja v denešnjem listu „Slov. Gosp.“, da že posluje ter rešuje vse prošnje hitro in kolikor mogoče, po volji prošnikov. Denar pa se ji lahko pošilja brez večjih poštnih stroškov po „poštni hranilnici“.

(Varnost) je pri „južno-štaj. hranilnici“ v Celji taka, da je nima z lehka katera druga, kajti prevzelo je petero okrajev poroštvo za njo in v teh okrajih je 11 večjih trgov in 48 občin. To poroštvo je torej v resnici veliko.

(Mestna hranilnica) v Celji zagotavlja, da se pri njej vzprejemlje tudi prošnja za posojilo, če je prav v njej kako pismo slovensko. Doslej se ni znalo, da je tako.

(Veliko srečo) uživa mesto Celje, ker biva v njem nekaj časa dr. poslanec za Celje in tov., g. dr. Richard Foregger. Najbolj pa je tega vesela „D. W.“, kajti menimo, da je mož prinesel denar za njo.

(V zač. pokoj) stopi č. g. Jože Pečnik, * III. kaplan v Celji.

(Od Malenedelje.) Občina Moravska je sklenila, dne 4. avgusta enoglasno popolno slovensko uradovanje. Nadejamo se tudi, da občine: Mala nedelja, Radoslavci in Godomerci jednake korake storé.

(„Kruljevina“.) Ako pride kak nov davek na vrsto, ima ljudstvo hitro tudi svoje posebno ime za-nj. Tako pravi davku, ki ga plača možki, ki ni za vojaštvo, „kruljevina“. Na srečo pa se plačuje ta davek le v času, v katerem velja za moške vojaška služba, tedaj 12 let.

(Mrtvašnica.) V Mariboru dobimo novo mrtvašnico na mestnem pokopališču. Za-njo so se pričkali dolgo in kakor se sodi, brez potrebe, v mestnem zastopu. Stane pa, če ne pride kaj vmes, samo 1200 gld.

(Trsna uš.) O trsni uši se piše sedaj veliko in še huje čuti jo gospodar, v čegar vinogradu razjeda. V Nemčiji pa že bojda pojema ter se je branijo ondi samo z žveplanjem. Pri nas pa še pričkanje ni pri konci, kaj da je bolje, ali žveplati ali pa ameriške trte saditi, žal, da se trsna uš v tem nič ne meni za to „učeno pričkanje“.

(Ignac Schober), načelnik kraj. šol. sveta v Podčetrtku in oskrbnik grajščinski in Heinrich Moschet, srenjski pisac, sta bila v Kozjem zavoljo ponočnega razsajanja, vsaki za 5 fl. ali pa 24 ur zapora, obsojena; razun tega mora še Heinrich Moschet 10 fl. platiti, ker je nadučetelja g. Slemenška na časti žalil, ali pa 48 ur „kašo pihati“.

(Župnijo) sv. Martina v Ponikvi je dobil č. g. Matevž Vrečko, župnik v Jurklostru in č. g. Jakob Zupanič, kaplan pri sv. Lovrenci slov. goricah provisuro župnije sv. Ožbalta pri Dravi.

(Prestopil) je č. g. Jože Kitak, župnik pri sv. Ožbaltu pri Dravi, k oo. Lazaristom v Celji.

(Za družbo duhovnikov) so plačali č. gg.: Rožanc 50 gl., Šmid 10 gl., Meško Alojzij 11 gl., Sušnik 2 gl., Čepin Vinko 5 gl., Neimenovan 20 gl. — Pristopili so družbi tudi vsi bogoslovci IV. leta — njih 15 — in ob enem plačali letnino za l. 1890.

(Duhovske spremembe.) Prestave č. gg. kaplanov: Anton Rančigaj pride od sv. Petra pod sv. Gorami za nemšk. pridigarja v Celje, Anton Aškerc iz Šmarja za kaplana pri sv. Lovrenci v slov. gor., Andrej Fekonja od sv. Pavla pri Bolški za I. kaplana v Starem trgu, Miloš Šmid iz Starega trga za kaplana v Skale, Jože Spende iz Skal za kaplana pri sv. Pavlu pri Bolški, Jože Kranjc iz Pišec za kaplana pri sv. Petru pod sv. Gorami, Jakob Kočevar iz Kostivnice za I. kaplana v Konjicah, Janez Kozine od sv. Križa pri Slatini za kaplana v Kostivnico, Martin Škrbec iz Konjic za I. kaplana k sv. Križu pri Slatini. Nastava č. gg.